

Előfizetési árak:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyedévre 1 forint.

Szerkesztőség

Kürespéri utca 31. szám, hova a lap szállítási részét illető közlemények és az előfizetési pénsek is küldendők.

SZENTESI LAP

Hirdetésekre nézve

a lap hátsó oldala 40 helyre van beszerelve, egy hely ára bányegdíj nélkül 90 kr. Bányegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.

„Nyitott”-ben

minden egyes sor költsége 30 kr. Hírdemenyek levelek csak ismeret kesektől fogadtatnak el. Kéziratok vissza nem adatnak

VEGYES TARTALMU HETI KÖZLÖNY.

Megjelen minden szombaton.

Feladvó szerkesztő és kiadó tulajdonos: SIMA FERENC.

Egyes szám ára 3 krajczár.

Képviselőnk beszámolója.

Városunk országgyűlési képviselője: **Török Kálmán** f. hó 14-én tartotta választói előt az az évi országgyűlés folyamáról szóló beszámoló-beszédét, melyet a választók tekintélyes serege elejétől végig feszült figyelemmel hallgatott.

Képviselőnk azzal kezdé beszámolóját, hogy a lefolyt országgyűlés a meglepetéseknek egész sorát nyújtotta. Ezen meglepetéseknek egyik osztályát a pénzügyi meglepetések képezték; oly meglepetések, melyek az egészséges kibontakozás lehetőségére nézve minden honszerető polgár keblét fájó aggodalommal töltötték el. Az óriási módon felszaporodott deficit elenyésztesége az ország pénzügyeinek rendezése, egész államháztartásunkban a helyes egyensúly helyreállítása képezte már rég óta a képeznél ma is a nemzetnek egyik leghőbb és legfogosabb kívánságát; ez volt a cél, a feladat, mely a régi u. n. balközépet a kormány-székre ösztönözte s melynek megoldására — ugymond — az elvek feladásával vállalkozott. S hol vagyunk ma? A nagy vállalkozónak tízezer évi munkája, feladatoldogatósa után?

Rosszabbul állunk, mint valaha, le vagyunk adósodva jobban, mint valaha, kevesebb remény van az egészséges kibontakozásra, mint valaha! Ezen sötét helyzet-fájdalmas konstatacióhoz ugymond nem kell semmi ellenkezés; ritka egyértelműséggel konstatalja ezt minden párt, s maga a kormány is. Csak hogy ez a helyzet a legközelebb lefolyt országgyűlés alatt is a meglepetések egész sorát dobta felszínre előállásig. Elsője volt a meglepetéseknek, hogy a pénzügyminiszter, az általános parlamenti szokástól eltérőleg, nem nyújtotta az államháztartás pénzügyi oldalának képét, nem változta a helyzetet, nem adott betekintést a jövőbe, csak letette a Házi asztalra a költségvetést komoran, szózatlanul. A második meglepetés az volt, midőn egymásután felállott mind az a nyolc miniszter, s minden hosszadalmasság nélkül egyik egy, mint a másik, bejelentette a költségvetésről előírányzott s megszavazott összegeknek túllépését, kik a maga tárcája szerint több kevesebb százalékkal; úgy, hogy maga az előadó kénytelen volt a kormányt támogatók keszében azt mondani: „Gondoskodunk kell intézkedésekről, melyek szükségesek arra, hogy ily rendtelenségek, a túlkidások és póthitelek ily nagy mértékbe államháztartásunkban elő ne forduljon többé.”

A harmadik meglepetés az volt, midőn benyújtott a 20 milliós póthitelről szóló törvényjavaslat és kitűnt, hogy a kormány évek hosszú során, tehát az alatt, míg az egyensúly közel helyreállítását ígérte. — midőn az ország elé oly adatokat terjesztett, melyek szerint a kiadási tételek végsőösszege csekély többlettel állott a bevételi tételekkel szemben, — midőn a trónbeszédben is királyunk ajkára adta azt a nagy szót, hogy a pénzügyek teljes rendezése, az egyensúly helyreállítása nem okára elérhetőnek látszik, évek hosszú során költelezett anélkül, hogy arról az országgyűlésnek csak sejtetne is lett volna; adóságot csinált adóságra anélkül, hogy arra felhatalmazással bírt, hogy az iránt a budgetjoggal bíró törvényhozást csak egyszer is megkérdézte volna.

Előadta ezek után képviselőnk az ország jelenlegi pénzügyi helyzetét, felhozva a számtételek egész csoportját, melyek azt teljes világlatba helyezik. Az államadóságoknak, az azok kamataira szükséges összegeknek mennyiségét; szolt a papírjadékról s beszámolt végeredményül választóinak azzal a szomorú conclusióval, hogy Magyarország közel van már ahhoz, miszerint pénzügyi helyzete reményvesztettnek mondható.

De, ugymond, még volna vizsgálat, ha az uralkodó irányzat képviselői azt mondhatnák: igaz, hogy az ország szegény, leszegényedett a sok korkövelte investitiókkal és a monarchia nagyhatalmi állásából folyó kényszerű kiadásokkal, ámde maga Magyarország népe gyarapodik, gazdagodik; jólét, erkölcsiség, egészséges közszellem uralg mindlen felé s ilt egyre nagyobb dimenziókat. — Csak hogy, fájdalom! ezt sem mondhatja

senki jó lélekkel. A szomorú valóság a legkiáltóbban cáfolná meg szavát.

Azok a közgazdasági fejlemények, melyek az utóbbi időkben Magyarországot kívül hatólag érintik, részünkre nem ígérnek semmi jót, nem hordanak magukban semmi legkisebb vigasztalást. A védvamos rendszer, melynek Németország példájára, a XIX. század szabad eszméinek csufjára, a tudomány kétség alá nem vonhatólag megállapított tanai ellenére mai napság egész Európa hódol, suttja fő-fő kivételünk: a gabonát és ezzel a legnehezebb nyomást gyakorolja ránk egész az elviselhetlenségig, ha figyelembe vesszük, hogy Magyarország csak a legközelebb mult évben 90 millió fittal adott ki többet a külföldnek, mint amennyi onnan a mi tőlünk eladott árucikkéért befolyt; — ha figyelembe vesszük, hogy magdért a sextilipar (szövő, fonó-ivar) készítményeiért többet adóznak évenként a külföldnek, mint amennyit mi a külföldtől összes búzánkért, borunkért és jószágunkért bekapunk. Ennek kapcsán terhesnek állította ránk nézve képviselőnk, hogy a vámközösség régi, — szerinte 1867-ben még törhetőleg megállapított szerződési alapján, annak legutóbbi megújításával, a kereskedelmi szerződést és vámtarifát tartalmazó törvényekkel oly változás tétetett, hogy az osztrák iparnak létesítettünk minden egyenértékesség nélkül, egész a gyámkodásig menő kedvezést. Holott erre semmi szükségünk sincs. — Forgalmunk képe ugyanis Ausztriával szemben millió forintokban a következő:

	1882.	1883.	1884.	1885.
Kivitel:	306.358	314.725	280.068	285.711
Béhozatal:	368.279	373.246	403.786	364.524

A béhozatal több: 61.921 58.321 123.718 79.813

Ebből világos, hogy Ausztriának nagyobb érdeke és haszna van — ugymond képviselőnk — a vámközösségben, mint nekünk; s míg a mi fő-fő nyers terményeink kivétel is Ausztriában fogy, mert piaca számunkra biztosítva nincsen, addig a magyar piacon az osztrák ipar fog az eddiginél is jobban dominálni.

A pénzügyi és közgazdasági helyzet ismeretése és bírálata után, melyet itt mi, egy hallás után, csak főbb vonásokban adhatunk vissza, a közös hadseregre tért át képviselőnk, a választók által feszült érdeklődéssel kísértetvén mindenik szavában.

Erre vonatkozó fejtegetései röviden a következőkben foglalhatók össze:

A kiegyezés a nemzet többsége azon reményben szentesítette, hogy ez alapon egész állami létünk megerősítés, — a visszanyert alkotmánynak — amennyiben t. i. az visszanyert — bizottsága, sérthetetlen ségre elérhető leendő s vonatkozással magára a hadseregre, ez a közössé lett hadsereg bizonyos idő múlva — a közösség eszméjének megfelelőleg: szellemében, lelkületében való tozason menve keresztül, magyarabbá is válik, s régi, a magyar ember előtt nem kedves hagyományával szakítani fog. Tizenkilenc esztendeje közös a hadsereg; 19 esztendő alatt egy új nemzedék nő fel; 19 esztendő alatt ezek a várakozások, ha helyes alapra valának csakugyan építve, akadálytalanul teljesülhetnék volna a békés fejlődés közepette. — Am a legközelebb mult események ennek szomorú cáfolatát adták. Képviselőnk ez állításának igazolására előadta az ismert Janszky-féle ügyet, az ezzel kapcsolatos politikai fejlemények egész láncolatával együtt. S rámutatott azon tényre, hogy a hadsereg fővezére, Albrecht főherceg éppúgy, mint az e kérdés történeti lefolyásának során megjelent legmagasabb kézirat, hadsereget csak a régi hagyományos szellemben akar, hogy annak a kiegyezés és a paritás elvének megfelelő szellemben átalakulását nem oahajta; másrészt azon meggyőződését nyilvánította, hogy az egész Janszky-ügy ezen szellemnek emanációja oly értelemben, hogy ezen és hasonló tények a közös hadsereg tagjai részéről azért történnek, mert ez a közös hadsereg az új állami jogalkulást, a magyar alkotmányt nem ismeri; annak megismeretetésével, midőn pedig a magyar közjognak, a katonai tisztképző intézetekben tankönyvül kellene szolgálna, sem mi nem törődünk, sem a hadsereg fő-fő vezetői nem törődnek; természetesen ez utóbbiak annál kevésbbé.

Ha Janszky ismerte volna a magyar közjogot, a magyar alkotmányt, amint az a paritás elvének, a közösség eszméjének megfelelőleg szükséges volna, e sajnós nemzeti érületünk legszentebbjét sértő tény el nem követtetett volna. Egyben azonban mégis jó volt; abban, hogy alkalmat szolgáltatott ki tudni, hogyan is állunk hát ezzel a közös hadsereggel? és minő a tizenkilenc éves alkotmány ereje? Mert — ugymond képviselőnk — amily örömeire szolgált azt látni, hogy vannak még kérdések, amelyekben az egész országgyűlés pártkülönbség nélkül, a hazafiság egész erélyével egyetért: ép oly bizonyos az, hogy a kormánynak a Janszky-ügyben tett s közhelyesséssel találkozott nyilatkozata, szemben az osztrák urakházában, a Boszniában és a legfelsőbb kéziratban tett nyilatkozattal s az ezek közt felöltö ellentét megteremtette aggodalmat keltő helyzettel, egyszersmind annak a mi 19 éves alkotmányunk erejének a próbaköve. Épp azért — folytatá képviselőnk, — noha Tisza Kálmán nincsen kérelhetlenebb ellenzéke, mint ő, nem tagadhatja, hogy nem kívánja, miszerint Tisza Kálmán ezen kérdés miatt bukása lett volna; hanem v e r e s e g e a z egész n e m z e t n e k, bukása az alkotmánynak s vele együtt bukánk ezen 19 éves alkotmány minden eddig megvölt ereje is, s aki a hazát nemcsak szeretni, de amint azt a politikusnak kell, okosan is szeretni képes, annak többre kell becslenie a megvölt alkotmánynak sértetlen epségben fenntartását egy ember bukásánál. Tisza Kálmán után most, mikor e kérdésben elfoglalt álláspontja egyszersmind a nemzetnek minden pártot magába foglaló álláspontja, — csak egy Edelsheim-Gyulai jöhetne; nincs más kibontakozás, hanem ha az alkotmányosság lényeges csorbulásával. Alkotmányosság és Tisza Kálmán e kérdésben, midőn a kormány maradásáról vagy bukásáról van szó, jelenleg elváhatatlan összefüggésben van egymással, de nem azért, mert talán Tisza nélkül nem lehetne már megvöltünk sem, hanem azért, mert Tisza Kálmánnak a jelen kérdésben tett első nyilatkozata mögött az egész nemzet, mint egy ember áll, és pedig az alkotmány alapján.

Képviselőnk végre megköszönve a választók szives kitartását, figyelmét, melyet a roppant hőség dacára együtt maradvá, egy óra hosszánál tovább tartott beszédét feszült figyelem közt hallgatták, sajnálatlalt érintette, hogy már több fontos kérdéssel az első előhaladottsága miatt nem szóhat, s beszédét a közönség lelkes éjenzése mellett fejezte be.

A fentebbiekben vázoltuk képviselőnk lelkesen fogadott, a törhetlen elvhűség mellett bőles mérsékletet tanúsító beszámoló beszédét. Természetes, hogy feladatunk egyébből nem állhatott, mint e beszédet főbb vonásaiban; nem alakilag, hanem csupán tartalmilag, előadni, noha az ugysis, mint a szóalkotó forma egyik igen igen szép darabja, stenographiai feljegyzésre lett volna érdemes.

Lapunk nem lévén politikai közlöny, a beszédet sem megjegyzésekkel nem kísérhetjük, sem ez vagy amaz irányban véleményt nem nyilváníthatunk, de azt, mint eseményt, mely városunknak minden polgárát, miután a képviselő nem egy pártnak, hanem az összeségnek képviselője, pártkülönbség nélkül érdekli: hírlapiról kötelességünknek tartottuk nemcsak regisztrálni, hanem vissza is adni.

Dr. FILÓ LAJOS.

— A **Lőrös tiszamarosi** Ármontesítő társulat védőtűléseinek és felszerelésének megvizsgálása céljából — mint azt lapunk mult számában már jeleztük, — gróf Károlyi Tibor társulati elnök f. hó 15-én köruttra indult Horváth Gyula kormánybiztossal, Fekete Márton főigazgató és Szója Gusztáv társulati főmérnök kíséretében. — A gróf és kormánybiztos f. hó 17-én d. e. 10 órakor érkeztek a kunszentmárton-mindszenti szakaszra, melynek kezdő pontján Bábokánál a szakasz tisztikar, Török Kálmán városunk országos követe, Kiss Zsigmond szakasz-választmányi elnök, Sarkadi Nagy Mihály polgármester, Balogh János és Nagy Géza választmányi tagok várták, hol a gróftól Kiss Zsigmond üdvözölte a szakasz-választmány nevében. Innen indulva, az egész tár-

saság aznap a Rác-féle őrházba haladva, szemléltette meg a tölést és felszereléseket. Este a gróf tiszteleterő a tisztikar és választmány szűkkörében banquet rendeztetett a kaszinóban. A banquetten Horváth Gyula kormánybiztos, kormánybiztos el-foglaltsága miatt, nem vehetett részt. A harmadik fogásnál Stammer Sándor, megyénk alispánja emelt poharat és éltette gróf Károlyi Tibort, mint a társulat elnökét, kiemelve beszédében a gróf Károlyi nemzetsége Csongrádmegyéhez való ősi viszonyát, melynélfogva e megye közönsége hálával gondol a fényes név hordozóra. Majd gróf Károlyi Tibor állt föl és Balogh Jánoshoz szólva, éltette Horváth Gyula kormánybiztos. Minél inkább megismerem — ugymond a gróf — a társulat viszonyait, s látom e vidék bizottsága érdekében a közelmúltban páratlan erélyvel keresztülvitt óriási munkát; annál inkább fokozódik az elismerés és tisztelet bennem Horváth Gyula iránt. Utána Balogh János emelt poharat. Sajnálom — ugymond, hogy nincs közöttünk az, ki mindig ott volt a gáton, mikor veszély volt, s annál inkább helyt állt, minél nagyobb volt a baj. Szólok Horváth Gyulát érte, ki, mondhatni, tölés és védelmi eszköz nélkül védte meg ezt a vidéket, s ki az érdekeltség és az állam hozzájárulásával most már teljes védbiztonságot teremtett. Élteti a társulat tisztikarát, mely hivatalva van az átvett védelmi eszközökkel fenntartani a bizottságot, melyre — szólok szerint — az egyhangu bizalommal választott tisztikar képes is lesz. — Hegedűs Sándor számvető Török Kálmánhoz szólva, Fekete Márton vezérigazgatót éltette, — utána Török Kálmán azoa eszközt emelt poharat, mely a legjobb tölés mellett is egyedül van hivatalva a védelmet biztosítani. Ezen eszköz a nép.

Másnap a gróf a társulati tisztviselők és választmányi tagok kíséretében folytatta a gátszemlélt és d. e. 11 órakor, a szakasz végpontján vált el a szentesi választmányi tagok és az itteni szakasz-tisztviselőktől. Innen Horváth Gyula kormánybiztos Kistelek felé Budapestre utazott, gróf Károlyi Tibor pedig Fekete főigazgató, Szója főmérnök, Szász Géza kir. főmérnök s a mindszent-apátfalvi szakasz-tisztviselők, valamint Kristó Lajos, Hmvásárhely város polgármestere kíséretében tovább folytatta útját, melynek valószínűleg ma este lesz vége. A gróf és a választmányi tagok a gátszemlén szakaszunkon különösen a szerárakat vizsgálták meg, és hosszabb időt töltöttek a Kureza-szilipénél, mely a gátszakasz egyik legnagyserűbb műipitünyé. Gróf Károlyi Tibor társulati elnök első nap itt, a körponton, a körponti és szakaszpénztárt is megvizsgálta, s megtekintette a hivatalos helyiségeket. — Teljes meglepedésének adván kifejezést, a minden irányban tapasztalt rend felett s kifejezte egyszersmind azoa véleményét, hogy a társulatnak hozni kell venni, hogy a hivatalok a társulat tulajdonát képező épületben legyenek elhelyezhetők. Azt hisszük, hogy a gróf urnak ezen véleménye a társulat igazi közérékének kifejezése, s adja Isten, hogy a társulat ezen célt minél rövidebb idő alatt elérhesse!

Védrendszabályok ragályos betegségek ellen.

III.

Hathatos desinfectio szer a brom-gőz. Hogy brom-gőzöket állítsanak elő valamely helyiségben, brommal telített infusoriumból való rudakat használnak. Ezeket nyit tvegekben a szoba néhány magasabb pontján, közönséges hőmérséklet állítjuk fel. Chlor-gáat chlor-mészából nyerünk, hogy ha elűz sásvat adunk. Ha bő chlorgáz-fejlődést akarunk, az edényt, melyben a keverék van, meleg vízbe állítjuk.

Ezek volnaának a leghasználtabb s legkisebsebbek bizonyult szerek a fertőtlenítés eszközlésére. Az alábbiakkban a módot, mely szerint ez végrehajtható, leszek bátor megismertetni, előre kifejezve, hogy csakis a legnagyobb szigorral véghez vitt fertőtlenítés által érhetjük el a kívánt sikert.

A fertőtlenítendő tárgyak közül első sorban a betegeket kell említenünk. Hogy embereknél ez lehetetlen, magától értetődik. Megkísértették ugyan a testet szírral bekenni, hogy ekképpen a ragályozó esirák elterjedése a beteg testen megakadályoztassék, azonban könnyen belátható, hogy ezen eljárás biztos eredményt nem nyújthatott, minak helyébe az elszigetelés lépett.

Ragályozó betegségekben szenvedőket az egészségesektől rögtön el kell távolítani, és gondosan elszigetelni.

Nagyobb községekben külön járvány-kórházak építendők és tartandók készen.

Az orvos előleges beelővezésével a győgyul-takat kóli-szappannal kell lemosni, vagy még jobb szappanos vízbe megmosni, megfürdetni.

A himlőben, diphtériában, kütleges hagymában, vagy khorlepedőben elhaltak hullait sublimat oldatba mártott lepedőkkel kell beburkolni a kórházakból vagy lakásokból mielőbb eltávolítani. Mindaddig, míg a kórszobákban betegek maradnak, észszerű deinfektáló kereszttel nem vihető; azonban bizonyos elővigyázattal mégis kell élni. Valamely kórszobában, hófertőző betegek vannak, csak a legszükségesebb tárgyakat kell bennhagyni, minden egyéb eltávolítandó. Minden beteg csakis a számára kijelölt fehérneműt és eszközöket használhatja. A nélkül, hogy kiráznak, vagy kiporolnak, s egy, a beteg szobájában kézen tartandó kali-szappanoldattal, vagy 1 százalékos carbolsav oldattal megtöltött edénybe kell tenni. Az edény jól záró fűdéssel legyen ellátva. Értéktelen tárgyakat el kell égetni.

A betegek körül levő evőnek, ápolók, világos sima ruhát viseljenek, melyek a beteg elhagyása előtt levetendők, és gyakran ki kell azokat mosni és fertőtleníteni. Az ápolók a beteg szobájában ne étkezzenek.

Gyakorlatilag kereszttelvíhető hatásos fertőtlenítés csak lakatlan helyiségekben történhet. Padozat, falak, ablakok, butorok, a különféle eszközök, ruhák, szivacsok és kefék segítségével, melyek sublimat oldattal vannak itatva, ledörzsölendők. Közvetlen ezután a surolható felületeket és tárgyakat kali-szappanoldattal kell leiskárolni.

A helyiségek fertőtlenítése gáz alakú szerek alkalmazása által is eszközölhető. E célra különösen a kénsavat alkalmazhatjuk.

Igen ajánlható a bromgáz, mely csukott ajtók és ablakok mellett fejlesztetik. Hat óra múlva ajtók ablakok kinyithatók, s a bromgáz borszeszbe mártott rongyok, kendők segítségével kiűzhető.

Ágyneműk, fehérnemű és hasonló tárgyak fertőtlenítése gyorsan és sikeresen eszközölhető a hó alkalmazása által. Ezt leginkább azon készülék által érjük el, midőn egy gőzkazánból forró, áramló vizgőzt eresztünk a tárgyra, melynek 100 Cels. foknyi hőmérsékkel (2 órán keresztül) kell bírni.

Ágyak, derekalkák, vánkók, takarók, szőnyegek és nem mosható ruhák, sublimat-oldatba mártott lepedők és kendőkbe takarandók, s forró vizgőzzel való fertőtlenítésnek vetjük alá.

A közegészségtaannak alig van oly része, melyet szorgalmasabban és élénkebben munkálnak, mint a fertőző bántalmak keletkezését, terjedését és megakadályozását. A kutatások az utóbbi években rendkívül horderejű tényeket eredményeztek és gyakorlatilag fontos jelentőséggel bírnak.

Ezért választottam az egészségtaannak ezen fontos részét, mert nálunk a ragályozó bajok jelenleg is pusztítanak és megkínálják áldozataikat, de meg vagyok győződve, hogy az elmondottak azonnali alkalmazása által számos emberi élet menthetünk meg a biztos veszélytől.

Jövöre a mentességről. Dr. G. B.

Levelezés.

Csongrád, 1886. június 15.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapja 24-ik számában Csongrádról „Egy elfogulatlan” aláírással megjelent közleménynek közel fél év óta vajdó tisztújítás ellen intézett felszólalására vonatkozó, és szerkesztői észrevételekkel is kísért részére, a félrevezetői célzott közönség tájé-

koztatása szempontjából, hogy egyúttal az is igazoltassék, hogy mért nem avatkozhatik a vajdó tisztújításba se fő-, se alispán: helyreigazításként legyen azives becsés lapjában közölni, hogy miután úgy a virilisek, valamint a választók névjegyzéke ellen a megyei közigazgatási bizottsághoz benyújtott felebbezések elutasító határozatai ellen ismét felebbezések adtak be, tehát azért nem lehetett még a mai napig a tisztújítást megtartani, és nem is lesz az a felebbezések elintézéséig megtartva, bármilyen törvényellenes állapotnak találja is az eljárás a t. „E/fogulatlan.” CSEMEGI ANTAL, azolgabíró.

Juniális.

Csongrád, 1886. jun. 18.

A csongrádi illetőségű egyetemi ifjúság f. hó 16-án zártkörű közgyűlést rendezett, mely a rögtönzés jellegével bírt ugyan, de oly fényesen sikerült, hogy a jelenlevő kevés; de válogatott közönség mindig kedves emlékei közé fogja sorozni ezen mulatságot.

E bál városunk egyetemi ifjainak első debute volt s az elért fényes eredményt tekintve, reméljük, hogy nem utolsó. Annyi bizonyos, — s ezt örömmel constatálhatjuk, — hogy városunk intelligenciája, mely a bálon a rögtönzés s még egyéb okok miatt nem volt teljesen képviselve, amennyiben megjelent, — fesztelen jó kedvben kitartóan mulatott kiválóan kiviradig. A kivított siker csak buzdítással fog szolgálni a derék ifjúságnak, mely ez által ösztönözve, még máskor is alkalmat fog nyújtani az intelligens közönségnek, hogy a maga körében kimulathassa magát, melyre eddig — úgy hisszük, — még nem igen volt alkalma.

A jelen volt hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk: Faragó Juliska, Tary Janka, Szelhoffer Emma, Szabó Erzsike (Félegyházáról) Werner Ilka, Réti Ida stb. kiasszonyok; — továbbá Draskovics Dezsőné, Bozó Mihályné, Dr. Váli Géza né, Borbás Mihályné, Molnár Géza né, özv. Faragó Istvánné, Szelhoffer Antalné, Tary Lászlóné stb. urhölgyek. —

Világfolyása.

A Janszky-esetből támadt viszály be van fejezve, az ország fővárosát rettegésben tartott mozgalom elmúlt, véget vetett neki a rendőrség és katonaság erélyes fellépése. Az utolsó láng június 10-én este, a zavarások főhelyén, a kerepesi-ut és hatvani-utca közti téren lobbant fel, hol az egybegyűlt néptömeget négyzögben vette körül a katonaság, úgy, hogy a menekülésre gondolni sem lehetett, amennyiben minden oldalról mezitelen szuronyok meredeztek a tüntetőkre, kik valamennyien foglyok lettek, s csak azokat bocsátották közülök szabadon, kikről bebizonyult, hogy nem tüntetők. Az elfogottak száma meghaladta a hét százat, kiket aztán csoportosan itéltek el több napi fogságra.

Az országgyűlés képviselőháza az Ausztriával kötendő vám- és kereskedelmi szerződést, úgy, amint az a kormány által benyújtott, 38 szótöbbséggel elfogadta. A fontos törvényjavaslat tárgyalása egyébiránt

sokkal közömbösebb hangulat közt folyt le, mintsem várni lehetett, a kormánypart részéről meg épen semmi felszólalás sem történt. Pedig megérdemelte volna, annál is inkább, mert az új vámos 10 évre szólóan s általában sok iparcikkre nézve jelentékenyen nagyobb vámos vannak ezekben kivéve, mint előbb. Az ellenzék részéről ép e szempontból támadták meg erősen a javaslatot, mert míg így a külföldi ipar ellen az osztrák ipart védi s Magyarországot egészen az osztrák iparcikkre fogyasztásra utalja, addig Magyarország mezőgazdasági és nyers terményei nem részesülnek oly arányu oltalomban.

Egyébiránt a képviselőház által már megszavazott törvényjavaslatról még nem tudni, hogy az mily alakban kerül ki a szótöbbséges bécsi törvényhozó testület keze közül, mely már szintén megkezdte a tárgyalást. Bécsi lapok szerint ugyanis a petroleum-vám előre láthatólag heves vitákra ad alkalmat s a tervbe vett 1 frt 42 kros váms alighanem 2 frtra emeltetik fel. Ezen kívül még más oldalról is jelentékeny vámemelésekre készülnek, mely ellen pedig az osztrák kormány előzőleg már állást foglalt s lemondással s a parlament feloszlatásával is fenyegetőzött. — A főrendi háznak lesz tehát módjában, hogy az osztrák reichsrát által is elfogadott vámtarifát annak idején Magyarország érdekeinek teljes megóvása mellett, emelje törvényre, ellenesetben pedig ne adja meg hozzá beleegyezését.

A pünkösti ünnepek után különben június 21-én ül ismét össze a képviselő ház, hogy még néhány kisebb, sürgős törvényjavaslatot elintézzék, üléseit a nyári meleg napok miatt hosszabb időre elnapolja.

A bajor trónválság, melyről lapunk múlt számában már megemlékeztünk, meghatározottan szomorúan végződött. II. Lajos király, kit örültek nyilvánítottak orvosai s kit június 9-én megfosztottak trónjától, június 13-án, pünkösd első napján délután, öngyilkos kézzel vetett véget életének. Ugyanis nevezett napon bergi várkastélyból orvosa kíséretében a starnbergi tó partjára ment sétálni. Egyszerre ledobta magáról felső kabátját s a vízbe vetete magát. Gudden orvos, hogy megmenthesse a királyt, szintén a vízbe ugrott, azonban borzasztó küzdelem után, mely közte és a király között kifejlődött, ő is a vízben lelte halálát. A király zsebében talált zsebóra 6 óra 54 perccet mutatott.

II. Lajos király a politikában kevés szerepet játszott. A művészeteket szerette és csapongó lelkületű volt, mely tulságokra ragadta. Örült volt-e valóban, vagy csak széles és különöz? Vajjon önkényes halálával azt bizonyította-e, hogy jól ismerte bukását és nem akart tovább élni, vagy az örületes hatalom üzte, a tó vizébe? Ki tudná megmondani? Családja letette a trónról; ő pedig nem akart élni bukottan, mint örült. — Helyette királyi öcsöcse: Otto hercegnek kellett volna átvenni a kormányzást, azonban már ő is régen tébolyodott s így nagybátyja

zést föltétlen visszautasító — szerelem csábító area integet.

Előtte minden nő egyforma értékű volt. Hivatása nem több, mint közreműködni a férfival arra, hogy az emberi nem a földön terjedjen. — S e hivatás betöltésére minden egészséges nő egyformán képes és alkalmas. — S mivel a két Szaesvay harképes gyermekének elég vagyont, a bíró úgy fogta fel a dolgot, hogy az a nő, kit Gábor, vagy Péter el vesz, úgy sem lesz dajkája gyermekeinek, a gazdaszanykodásban nem kell magát megerőltetnie, mert ezt eselédkekkel végeztetheti, ennél fogva nem tartá szükségnek, hogy a két fia nőstülésénél egyéb jöhessen tekintetbe, mint az, hogy a leány, kit el akarnak venni, jó családból való, egészséges és anyai hivatásra képes nő legyen.

Ilyen prózai felfogásu ember nem ismerte el a házasság feltétlen kellékül a szerelmet s azért, mikor Gábor azt mondá neki, hogy ő nem volna képes Szaesvay Iluskán kívül mást szeretni, a bíró azt felelte, hogy ő soha nem szeretett egyetlen nőt sem és mégis elégedett volt egész életén át.

— Igen, de keresztapám nem nőült meg, — mondá Gábor, és így értéketlen lehetett rá nézve a női szerelem, de én nőülni akarok, s azt akarom és azt fogom elvenni, akit szeretek.

— Nos? és azt hiszed, hogy nem hidegtülhetsz meg idővel, bármint szereted is ma azt a leányt?

— Szent hitem, hogy ez soha nem következik be, de ha bekövetkeznék is valamikor, akkor ezt az eshetőséget azon érzellem alatt, melyben élek, feltétlenül vissza kell utasítanom.

— S ha egyszer ez a meghidegtülés bekövetkezett, akkor szerencsétlenebb lesz, mintha ma minden rajongás nélkül, a józan ész szava után indulva, választasz magadnak nőt, kit talán ma nem szeretsz nagyon, de később megszokod, s mindig szebb és jobb tulajdonságokat fedezel fel benne, napról-napra kedvesebb lesz előttem?

— Ez oly tanács, melylyel csak egy szivtelen ember képzeltethi pótolni a házasságban azt, mi ebben a jogosult kapocs: a szerelem.

— Gábor, mondá a bíró, te tévedsz, ha azt hiszed, hogy a házasság egyedül igaz alapja a szerelem, mely egy fiatal ember lelkében ma fellobban, de holnap már, mikor a nő képzelt bája helyett az

Luitpold herceg vette át, mint regens, a kormányzást nyomban proklamatiót intézett a néphez.

Az uralkodásban oly szomorú véget ért II. Lajos király ósrégi fejedelmi család ivadéka s II. Miksa bajor király fia, igen fiatalon lépett a trónra s 22 évig uralkodott.

Gladstone ir javaslatának leszavazása, mint már jeleztük, a június 7-én tartott ülésben történt meg. Már éjfélt volt, midőn Gladstone utóljára felszólalt s másfél órai beszédben védte meg egyszer javaslatait, azonban hajnali 2 órakor az alsóház 30 szótöbbséggel elvetette a javaslatokat. — Az ülés roppant izgatott volt, s mikor az eredményt közölték, valamennyi képviselő feredrott helyéről. Az ellenzékek óriási lármát csaptak, mire az irek ezt választották: — háromszoros éljen az ősz Gladstonennek! — A szavazás után a minister tanács a parlament feloszlatását és új választás elrendelését ajánlotta a királynőnél, azzal indokolván, hogy a jelenlegi képviselőház már három kormányt bukattott meg. A királynő megadta beleegyezését.

A francia trónkövetelők kiutasítása ügyében jun 11-én tartott ülésében határozott Franciaország képviselőháza: 314 szavazattal 220 ellenében elvetette az összes királyi hercegek kiutasításáról szóló bizottsági indítványt és 310 szóval 223 ellenében elfogadta a kormány által is pártolt Broussze-féle javaslatot, mely szerint csak a trónkövetelők utasítatnak ki az országból. — Az elfogadott javaslat szerint mindazon családok fejének, melyek egykor Franciaországban uralkodtak, valamint az első szülötteknek a Franciaországban való tartózkodás megtiltattik. A kormány felhatalmaztatik, hogy e családok többi tagjait rendelet által kiutasíthassa. Mindazon családok tagjai, melyek egykor Franciaországban uralkodtak, még ha itt is maradhatnak, minden közhivatalból kizárandók és nem választhatók. A vagyonelkobzásra tett indítványt a bizottság nem ajánlotta elfogadásra. Ha a kiutasított hercegek Franciaországba visszatalálnának ténny, 2—5 évi fogsággal büntethetők.

Olaszországban Umberto király június 10-én trónbeszéddel nyitotta meg az új parlamentet. A trónbeszéd mindenekelőtt a belső rend érdekében megfelelő törvények alkotását ajánlja, nevezetesen a munkásosztály helyzetének javítása céljából. — Olaszország a trónbeszéd szerint valamennyi idegen hatalommal nemcsak barátságos, hanem a legszívélyesebb viszonyban áll.

A bolgár szobrenjéj Sándor fejedelem szintén trónbeszéddel nyitotta meg jun. 14-én, melyben örömet fejezi ki, hogy ama nagy történelmi események után, melyeket Bulgária az utóbbi időben átélt, az első nemzetgyűlést Szofióban üdvözölheti. Ezután köszönetet mondott a nemzetnek és hadseregnek a legutóbbi háboruban tanúsított vitézség és önfelelő háborúban tanúsított vitézség és önfelelő háborúban tanúsított vitézség, hogy az unió immár bevégzett tény, mi által új korszak nyílik meg a Balkánon.

egyszerű, a köznapi valóság képe áll a maga meztelenségében, kezd kialudni, sőt midőn a szerelmes vak szemével takart valóság mindinkább felmutatja a maga torzképét, a szerelmi láng helyét a keserűség, a gyűlölet érzetének lángja váltja fel. Száz és ezer példa van rá. Csak a szemed kell kinyitni, magad láthatod, hogy a házasságban nem napról-napra változó nyavalyás érzelem, hanem a józan ész az egyedüli bölcs tanácsadó.

— De nekem szívem és eszem egyet ért és egyet akar! És éppen így van Péter is.

— Majd kiábrándultok hat év alatt, mert a leány gyámi beleegyezés nélkül férjhez nem mehet, és én, mig hatalmam tart, utját állom házasságotoknak.

— Csak Pétert tarthatná fenn szándékának kivitelében, felelt Gábor, mert — mint tudom, — Iluska gyámja Péter lesz és ő nekem szánta nővérét.

Szokol Péter mosolygott, de nem szólt semmit.

— Ha tehát én már ketté szakítom egyik részén ezt a gátat, melyet keresztapám fenn akar tartani, miért erőlködik hűgom boldogságának megakadályozásában?

— Mert nekem előbb való apátok végrendelete mint a ti boldogságotok.

— De hiszen ő már nem él, s halálában nem kívánhatja gyermekei boldogságának megakadályozását, sőt ezt nem is teheti, mert az ellen tiltakozik az ész és minden emberies törvény.

— Megesküdtem neki halálos ágyán.

— Én is megesküdtem neki halálos ágyán, hogy senki más nem lesz nőm, csak annak az embernek leány, kit ő gyűlölt s ő nem utasítá vissza fogadásomat, tehát neki utolsó percben csak megnyugvás lehetett érzete. De volna bármiként, felelt felhelve az ifju; és azt tettem, amit szívem és eszem parancsol. Ezzel nem követek se Isten, se ember ellen bűnt.

— Teheted hat év múlva, szólt a bíró.

— Teszem két hét múlva, felelt az ifju.

— Iluska gyámja én leszek!

— Ugy? felelt az ifju, s úgy tett, mintha a bíró ezen kijelentése éppen nem lepé meg, akkor hamarabb nőm lesz két hétnél is, mert fel vízsem Bécsbe és polgári házassággal kelek vele egybe és ezt fogja tenni Péter is Mariskával.

— Ezt tehetitek, felelt a bíró.

(Folyt. köv.)

TÁRCA.

Törs Kálmán Szentesen.

Városunk országos képviselője: Törs Kálmán, mult szombatban valóban megérkezett körünkbe, s itt, hol párttekinet nélküli tisztelet veszi őt körül, hat napot töltött. Ugy a város előjárósága, mint különösen a 48-as népkör megtett mindent, hogy a képviselő ur fogadtatása minél fényesebb legyen. A kör ugyanis csinos lovas banderiummal várta elvének hű képviselőjét a Tiszánál, hol a város részéről Szánthó Lajos tanácsnok, a kör részéről Beszedes István, a kör főjegyzője üdvözölték. Innen d. u. 6 órakor volt a díszes bevonulás, melyet a nemzetizmus szalaggal és árvalányhajjal felbokrétáztott, 22 lovasból álló banderium nyitott meg és számos kocsit zárt be.

A lovas banderiumban részt vettek Bálint János, Bálint József és Pásztor János vezetése mellett: Czákó Imre, ifju Bálint János, Aradi László (István fia), Cakó József (János fia), K. Pál István (János fia), F. Nagy Ferenc és Ignác (Ignác fia), Soós József (Péter fia), Jámbor N. Ferenc (István fia), ifju Aradi László, ifj. Tancik József, Molnár Flórián (József fia), Szegi Lajos (Imre fia), ifj. Gálfi Imre, ifj. Gálfi István, ifju Hajdú István, ifju Temesváry István, Piti Imre (Pál fia) és ifj. Babós János.

A városházánál Sarkadi N. Mihály polgármester meleg hangon tartott beszéddel fogadta a képviselő urat. Innen az egész menet a 48-as népkörhöz, hol Pólya Ferenc fogadta s onnan Sima Ferenc körélnököz kísérte, hol a képviselő ur szállva volt.

Második tunep d. e. 11 órakor tartá meg beszámoló beszédjét, melyet a piacteret ellepte nagy számú közönség zajos helyesléssel és éljenzésektől kísérve hallgatott végig. Miután a beszéd lapunk más helyén ismertette van, itt erre nem reflectálunk.

Este banquet volt tiszteletére a körhelyiségben, melyen, dacára az esős időnek, közel két százat vettek részt, nők és férfiak vegyesen. Ott voltak a függetlenségi párt legbefolyásosabb férfai mind. — A toasztok sorát S i m a Ferenc körélnök nyitá meg, éltette Törs Kálmánt, a szilárd, de mindig higgadt elvembert, ki a pártéletben nyugodt mér-

sékletet szerető szentesi függetlenségi pártot 8 év óta higgadt, komoly hazafiaság képviseli, ki következetes politikai meggyőződésében, s szigoron elvi álláspontjából eredő bíralataiban; de soha nem igazságtalan és sértő, s ki éppen ezen magatartásával kivívta pártjának föltétlen bizalmát és ellenfeleinek tiszteletét. — Utána T ö r s Kálmán emelt poharat, éltette a szentesi függetlenségi pártot, és a város összes közönséget, mely politikai mérsékelt nem magatartásával talán egyedül áll az országban. — Pólya Ferenc nagy hazaküfát: K o s s u t h o t, — Bánfalvy Lajos Sima Ferenc körélnököt, — Stark Nándor Pólya Ferencet éltette. — Ezek után emelt poharat Dr. F i l ó L a j o s, és rendkívüli lelkesültséget keltett, programszerű beszédjében éltette Törs Kálmánt, mint párttombert, mint író s mint a helyi érdekek hű képviselőjét. — Erre A r a d i Kálmán köztetésés mellett Filó Lajosra emelte poharát. — Ezután felköszöntöket mondtak még Nagy Ferenc, Udvardi Sándor és Egri Szilágyi János párttagok.

A lelkesült hangulat közt lefolyt vacsorát tánc követte, melynek a hajnal vetett véget.

A haldoklók kívánsága.

BESZÉLY.

Irta: SIMA FERENC.

Folytatás. (14)

A polgármester, miut aki jól végezte dolgát, meglepédeéssel távozott a bíró lakásáról; örült annak is, hogy kibékült a bíróval és örült különösen, mert bosszuját oly emberre bízta végrehajtóul, ki céljában nem ismer semmi alkut.

S örült Szokol Péter is, mert bizelgett neki, hogy végtére is a polgármester személyesen ment hozzá a 30 évi ellenségeskedés megszüntetése érdekében, s örült legfölként azon, hogy Szaesvay Péter leánya feletti gyámsággal kezében látta a hatalmat Gábornak apja végrehajtásával ellenkező nőstülési szándékának megakadályozására.

Szokol járásbíró, ki életében nőstülésre soha nem gondolt, kinek szívében egy nő sem bírt soha lángra lobbantani, teljesen idegen volt azon érzelmek iránt, melyek nem számolnak semmi féle apai végrendelettel, hanem hajtkák egész erővel az ember lelkét azon pont felé, melyről — a minden ellenke-

